

Til:
Frederiksberg Kommune,
By, Byggeri og Ejendomme
Rådhuset,
2000 Frederiksberg

Dato: 30/8 2022

Bemærkninger fra Dansk Ornitologiske Forening (DOF) til debatoplægget om Grøn Omstilling

Udarbejdet af Thyge Enevoldsen DOF-repræsentant i Frederiksbergs Grønne Råd.

Det er yderst positivt at Frederiksberg Kommune i kommunes kommuneplan-arbejde vil opprioritere den grønne omstilling. Vi ser det som en helt nødvendigt element at forbedre bynaturen og styrke biodiversiteten i kommunen.

Byer opfattes ofte som mindre betydningsfulde for biodiversiteten, ligesom begrebet "bynatur" ofte tillægges en meget begrænset værdi. Det mener vi er helt forkert. Byernes mosaik af forskellige (små-) biotoper giver byernes mulighed for at etablere en meget varieret bynatur og bred biodiversitet. Byerne har samtidigt stor betydning for flere arter af dyr, herunder flere fuglearter, som en bykommune som Frederiksberg burde prioritere i den grønne omstilling.

Det siger sig selv, at en organisation som DOF især fokuserer på byens fugle, men vi har indledningsvis nogle kommentarer til andre dele af debatoplægget.

Reel CO2 neutralitet

Det er rosværdigt, at Frederiksberg har et mål om at være CO² neutral i 2030. Men vi er ikke sikker på at opfyldelsen af målet, når det kommer til stykket, vil være reel. Det tvivlsomme i at den såkaldte "bioenergi" er 100 % CO²-neutral problematiseres ikke i debatoplægget. Så længe fjernvarmen i et væsentligt omfang produceres med importeret træflis, er byen ikke reel CO² neutral. For DOF er dette punkt af særlig betydning, fordi biodiversiteten (og fuglelivet) forringes i de områder træflisen mm. importeres fra.

Kommunens blå elementer

Vi vil gerne opfordre til, at kommunen i byplanlægningen arbejder med etablering af permanente blå elementer, så naturlige som muligt. En genåbning af Ladegårdsåen kunne udvides med dele af Lygteåen og Grøndalsåen, ligesom vandføringen kunne øges ved brug af de afværge pumpninger regionen har etableret for at begrænse forurening af drikkevand. Det bruges for eksempel til at give lidt gennemstrømning i Frederiksbergs Haves Kanaler. Vi vil også opfordre til at kommunen kritisk gennemgår statussen af kommunens § 3 områder for at sikre dem.

Sikring af grundlaget for en rig biodiversitet

En forudsætning for et rigt fugleliv er, at livsgrundlaget for fuglene er til stede. Derfor er det rigtig vigtigt for de insektspisende fugle, at kommunen (og borgerne) målrettet (også af den grund) arbejder for at styrke insekternes livsbetingelser. Kommunen gør en del for at sikre blomster langs vejene, men blomsterbede og -bælter ser ud til at være for beskedne til at sikre betingelserne. Smalle bede i midten af trafikerede veje er ikke nok. Vi vil opfordre til at kommunen arbejder med bredere sprednings-korridorer, der skaber forbindelsesveje mellem kommunens større grønne områder, på samme måde som Københavns Kommune arbejder på at forbinde Søndermarken med Vestre Kirkegård og Valbyparken. Frederiksberg kommune har gode muligheder, da der allerede nu er

grønne områder langs kommunens vestgrænse, hvor Grøndalsparken og kolonihaver forbinder Damhussøen (og videre ned til Valby-parken) op mod Bispebuen. Det er her vigtigt, at en genåbning af Ladegårdsåen kommer til at "hænge sammen" med Grøndalsparken og Landbohøjskolens have. Tilsvarende kunne der etablere spredningskorridorer fra Frederiksberg Have via Solbjerg Kirkegård og Lindevangsparken mod 5. Juni Plads og Grøndalsparken. Sådanne korridorer er ikke kun af værdi for insekter, også for blomster, fugle og pattedyr (som når der ses en hare i Lindevangsparken).

Styrkelse af insektlivet er især vigtigt fordi undersøgelser viser at insekterne især har det svært i byerne. Derfor burde kommunen og kommunens institutioner bidrage med opsætning af insekthoteller. Kommunen bør også sikre at der findes gamle træer, udlægges træstammer og ved i parkerne, som kan nedbrydes og sikre liv for svampe og insekter.

Biodiversiteten – fugle

Byerne spiller en vigtig rolle for nogle af vores yngefugle. Frederiksberg har her et særligt ansvar for Mursejleren, som ofte taber ynglepladser i forbindelse med ombygninger og tagrenoveringer. Mursejleren er fredet efter artsfredningsbekendtgørelsen og bygherrer er derfor forpligtede til at sikre, at der ikke forsvinder ynglepladser. Sikre kommunen at det overholdes? Bygningsrenoveringer har også betydning for andre arter, blandt andet for gråspurven der synes at gå tilbage.

Byens ynglefugle kæmper også med andre "menneskeskabte" problemer i byen. Af sikkerhedshensyn er mange ældre træer forsvundet så der er mange på ynglemuligheder for hul-ynglende fugle, ligesom ændringer af (natur-) græsarealer til kunstgræs mindsker fødemulighederne for en række arter, blandt andre Stær, der nærmest er forsvundet fra Frederiksberg (ingen registreringer i dofbasen i 2021 og få i 2022).

Få at styrke biodiversiteten blandt ynglefuglene burde der opsættes redekasser omkring byens grønne områder til arter som Mursejler, Gråspurv, Stær, Træløber og fluesnappere. Kommunen bør også forsøge at få slotshaverne til at ændre politik, pt. sætter de ikke redekasser op, selv om det kunne kompensere for manglen af gamle træer med naturlige huller.

For at styrke borgernes naturoplevelse med træk- og vinterfugle kunne kommunen indtænke attraktive træer og buske, som kan tiltrække fugle uden for yngleperioden. Arter som Silkehal, korsnæb, Kærnebider og Dompap m.fl. Det kunne f.eks. gøres ved at plante hjemmehørende arter som rønnebær og hassel på kirkegårde og parker. I vinterhalvåret er korn og frø også vigtige, hvorfor at det vil fremme biodiversiteten, hvis frøstande bliver stående i byens grønne områder.

Opsum

Hvis kommunens biodiversitet af fugle skal styrkes og udvides, er det vigtigt

- at fødegrundlaget med insekter, frø bær og vand er i orden
- at der kompenseres for tab af ynglepladser med fuglekasser
- at der opsættes redekasser til hul-ynglende fugle for at kompensere for manglende gamle træer, og
- samt at kommunen påtager sig det særlige ansvar som mursejler-venlig kommune og gennemfører en kortlægning af, hvor der yngler mursejlere for at bevarer ynglelokaliteterne, og opsætter redekasser for at sikre bestanden af mursejlere i byen.